

ВИКОРИСТАННЯ ВИХРОСТРУМОВОГО МЕТОДУ НЕРУЙНУЮЧОГО КОНТРОЛЮ ДЛЯ ОЦІНКИ ЯКОСТІ ФОЛЬГОВАНОГО СТЕКЛОТЕКСТОЛІТА

Д.т.н. проф. М.А Омаров, магістрант В.В. Турбай, магістрант Є.Ю. Мельник, ХНУРЕ,
м.Харків

Одним з основних показників якості фольгування склотекстоліту, що використовується для виготовлення друкованих плат – відсутність дефектів фольги (металевого неферомагнітного покриття).

У склотекстоліті існує значна щільність дефектів структури, і вона прямо пропорційно залежить від товщини фольги. Іноді фольга в дійсності не є суцільною, а складається з величезної кількості дрібних острівців, розташованих дуже близько один до одного.

Головним електричним параметром фольги є електричний опір, і він безпосередньо залежить від товщини фольги.

У загальному випадку, фольгу можна розглядати як середу, обмежену двома поверхнями Z_1 і Z_2 .

Однак, ділянки поверхонь Z_1 і Z_2 в загальному випадку можуть і збігатися (на цих ділянках покриття відсутнє).

Під поняттям геометричної товщини фольги розуміють

$$d_{\text{пленки}} = \frac{1}{S_0} \int (Z_1 - Z_2) dS$$

де S_0 – площа поверхні підкладки;

Z_1 – поверхня фольги;

Z_2 – поверхня матеріалу підкладки;

dS – диференціальний елемент цієї поверхні.

Однак, геометричну товщину фольги виміряти досить складно. Тому часто використовується поняття ефективної товщини. Під ефективною товщиною розуміють товщину однорідного шару речовини, що володіє тими ж властивостями, що і реальне металеве неферомагнітне покриття.

Відомі такі методи визначення ефективної товщини металевих неферомагнітних покриттів: метод мікрозважування, електричний метод, оптичний метод і т.д.

Аналіз робіт показав, що найбільш простим, екологічно чистим, і в той же час ефективним і високопродуктивним при 100% безперервного автоматизованого неруйнівного контролю металізованого склотекстоліту, є метод вихрових струмів (МВС).

Він заснований на аналізі взаємодії зовнішнього електромагнітного поля з електромагнітним полем вихрових струмів, що наводяться збудливою котушкою в електропровідній фользі.

Щільність вихрових струмів в матеріалі залежить від її геометричних і електромагнітних параметрів, а також від взаємного розташування вихрострумового перетворювача (ВТП) і фольги, як об'єкта контролю (ОК).

Вихреструмівий метод дає можливість визначати багато параметрів ОК. Носієм корисної інформації може бути будь-яка величина, що характеризує електричні ланцюги або електричні сигнали. Найбільш часто в якості вихідних величин ВТП служать: амплітуди струму або напруги, фаза, активна і реактивна складові електричного опору, резонансна частота контуру. Вибір і використання тієї чи іншої вихідної величини визначається поставленим контрольно-вимірювальним завданням та вимогами до вимірювальної апаратури.

Залежно від числа врахованих параметрів, розрізняють однопараметровий, двопараметровий і многопараметровий контроль. Найпростішим варіантом контролю є однопараметровий контроль. Він застосовується, як правило, тоді, коли вплив контрольованого параметра на вихідну величину істотно більший впливу інших параметрів. В цьому випадку умови контролю вибираються так, щоб чутливість до контрольованого параметру була максимальною, а чутливість до заважаючих факторів – мінімальною.

При проектуванні апаратури однопараметрового контролю МВС необхідно здійснити вибір ВТП, що вирішує поставлену задачу і аналіз його характеристик на базі годографів внесених напруг.

СИМУЛЯТОР ПЕРЕХІДНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ПІРОЕЛЕКТРИЧНИХ ПЕРЕТВОРЮВАЧІВ

к.т.н., проф. І.І.Ключник, аспірант О.Ю. Бондаренко, ХНУРЕ, м. Харків

За останні роки виробництво піроелектричних перетворювачів досягло масових масштабів. Це сталося, перш за все, тому, що піродетектори широко використовуються у приладах побутової техніки, наприклад, таких, як датчики контролю руху, присутності, наявності займання тощо. Відомі також застосування піроелектриків для вимірювання параметрів випромінювання лазерів, систем надвисоких частот у різних областях техніки, включаючи космічну техніку, авіоніку тощо. Незважаючи на діапазон коливань, де працюють піродетектори, всі вони реагують виключно на змінний потік випромінювання. У зв'язку з чим для усіх піродетекторів однією з головних характеристик є перехідна характеристика. Тому дослідження впливу різних факторів на перехідні функції піроелектричних перетворювачів є актуальною задачею. Такі дослідження можуть бути проведені з використанням динамічних моделей, які створені на основі рішень диференціального рівняння зміни температури чутливого елемента, що має вигляд: